

**Sjöhistoriskas
Vänner**

INNEHÅLL

SJÖHISTORISKAS VÄNNER.....	3
FÖRENINGENS VERKSAMHET UNDER ÅR 2023	4
MEDLEMSAKTIVITETER	4
SJÖHISTORISKA MUSEETS ÄSKANDE.....	5
FÖRENINGENS MEDLEMSTAL ÅR 2023	7
SJÖHISTORISKAS TOTALA BESÖKSTAL	7
STYRELSE.....	7
ÅRSREDOVISNING 2023	8
RESULTATRÄKNING.....	8
BALANSRÄKNING	9
NOTER.....	10
UNDERSKRIFTER	11

Kontakta Sjöhistoriskas vänner

Sjöhistoriskas vänner
Box 27 131
102 52 Stockholm

www.sjohistoriska.se/vanforeningen

Telefon: 08-519 558 85
E-post: foreningen.sjohistoriska@smtm.se

Instagram: Sjöhistoriskas Vänner
Facebook: Sjöhistoriskas Vänner

SJÖHISTORISKAS VÄNNER

Sjöhistoriskas Vänner - Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm (FSSS), har till uppgift att understödja sjöhistorisk museal verksamhet och vetenskaplig forskning, företrädesvis med handelsmaritim inriktning, inom ramen för Sjöhistoriska museets verksamhet. Vänföreningen bildades år 1913 och har idag H. M. Konung Carl XVI Gustaf som höge beskyddare.

Sedan Sjöhistoriska invigdes år 1938 har vänföreningen tillsammans med de tillkommande fyra stiftelserna (Sjökapt. C. O. Ramströms & Fru Anny Ramströms Stiftelse, Henrik Granholms Stiftelse, Anders Granholms Stiftelse samt Linnea och Olof Bovins Stiftelse) genom donationer och specifika inköp kunnat lägga grunden till de samlingar som finns på museet idag.

Vänföreningens och stiftelsernas ekonomiska stöd ger Sjöhistoriska möjligheter att köpa in unika föremål, arrangera fängslade utställningar och bevara fartyg från förr. Det innebär också att museet kan utvecklas och möta fler besökare genom att på ett lättillgängligt sätt lyfta fram svensk sjöfartshistoria, både i fysisk och i digital form.

Omslagsfoto: Fo123391DIA. Dörrhandtaget till Sjöhistoriska museet.
Foto: Gunnel Ilonen/Sjöhistoriska.

Fo145194. KSSS samling cirka 1940. Foto: Oscar Norberg/Sjöhistoriska.

FÖRENINGENS VERKSAMHET UNDER ÅR 2023

Föreningen har fortsatt att ta stora och viktiga steg för att skapa ännu bredare utbud av föreningsaktiviteter. Sjöhistoriskas Vänner, som är samlingsnamnet för vänföreningen och de fyra stiftelser som föreningen administrerar, har underlättat kommunikationen och stärkt kopplingen till Sjöhistoriska museet ytterligare. Det har även underlättat kommunikationen mot potentiella medlemmar, framför allt genom vänföreningens Instagram- och Facebook-konton.

Under 2023 bidrog vänföreningen med både expertis så väl som med ekonomiskt stöd till att isbrytaren Sankt Erik lämnade fartygspiren för sin första sjöresa sedan 2018. Resan, där även vänföreningens medlemmar inbjöds, gick till Vaxholm och lunch intogs ombord.

MEDLEMSAKTIVITETER

Sjöhistoriskas Vänner har under året bjudit in medlemmarna till ett antal inspirerande föredrag, specialvisningar och andra välbesökta arrangemang. Nedan följer ett axplock.

Konst med guldkant – specialvisning på museet

I september genomfördes en uppskattad konstvisning med fokus på de fantastiska verk av marinmålarna Jacob Hägg och Herman af Sillén som finns i museets kontorsdel. Flera av verken har vackra stora guldramar.

© 10185. Chefsfartyget i storm å Västkusten av Herman af Sillén 1899.

Bild från medlemsresan. Fyrskippet Sandettié. Foto: Maria Sandström.

Visning på temat "Färg och Form"

I november arrangerades en visning bakom kulisserna på museet där medlemmar fick visning av arkivet, fotoarkivet, modellverkstaden, DigitaltMuseum och biblioteket.

Kvällen avslutades med ett föredrag om konst och de olika konststilar som finns representerade på museet.

Medlemsresa till Oostende och Dunkerque

En mycket uppskattad medlemsresa till Oostende och Dunkerque genomfördes i september med besök till Museum aan de Stroom, Dunkerques Marinmuseum inklusive tremastaren Duchesse Anne, fyrskippet Sandettié och fyren Risban.

Dessutom besöktes även Museet vid Atlantvallen, Train World och så genomfördes en uppskattad båttur i Antwerpen.

Julbord på M/S Östanå I

I december samlades medlemmar på det fina skärgårdsfartyget M/S Östanå I (byggd 1906) för det årliga julbordet.

Vacker miljö, god julmat och ett kort stopp för att avnjuta bildspelet på Stadshusets fasad.

SJÖHISTORISKA MUSEETS ÄSKANDE OM STÖD FÖR VERKSAMHETSÅRET 2023

Till verksamhetsåret 2023 äskade Sjöhistoriska museet ett belopp om 3 505 000 SEK. Efter en särskild ekonomisk redovisning till föreningen av Sjöhistoriska, blev det totala utfallet 2 911 000 SEK. Denna summa rekvirerades av museet. Stödet gick bland annat till följande utställningar, evenemang och aktiviteter:

Stöd till utställningen Planet or Plastic?

Sjöhistoriska fick som första svenska institution möjlighet att vara värd för den internationella utställningen "Planet or Plastic?". Utställningen är producerad av The National Geographic Society och handlar om människans relation till havet, dess rikedom men inte minst om de utmaningar vår livsstil medför, särskilt relaterat till användandet av plast.

Utställningen "Planet or Plastic?" invigdes för allmänheten den 2 juni 2023. Responsen på utställningen har under året varit god. Framförallt har skolor visat ett stort intresse och uppskattat utställningen. "Planet or Plastic?" är den första "nyckelfärdiga utställning", det vill säga, en köpt utställning, som museet haft på flera år. Fördelarna är att det går snabbare att få en ny utställning på plats. Sjöhistoriska har försökt att förlänga utställningen på grund av intresset från skolor men på grund av National Geographics avtal med utställningens fotografer, så var detta inte möjligt.

Inför Världshavdagen 8 juni besökte Kronprinsessan Victoria "Planet or Plastic?". Hon fick en guidning och visade ett stort intresse för utställningen. Utställningen har möjliggjorts tack vare ett stöd från vänföreningen.

Kronprinsessan Victoria besökte Planet or Plastic? Foto: Anneli Karlsson/Sjöhistoriska.

Stöd till nytt Sjöhistoriskt Forum

Det första Sjöhistoriska Forum var ett samarrangemang mellan museet, vänföreningen och Stiftelsen Maritimt kulturarv och genomfördes med ett 80-tal deltagare i Göteborg och Alingsås under den 12–13 maj 2023. Programmet hade inriktning mot varvshistoria, sjöfart, historiska fartyg, det rörliga maritima kulturarvet samt sjöfartens kulturmiljöer.

Vänföreningens stöd gick till att kunna genomföra ett studiebesök, anlita föreläsare samt att arrangera en gemensam enklare middag. Sammanfattningsvis kan det konstateras att det första forumet blev en succé med många deltagare från relevanta organisationer och målgrupper. Dessutom ingick programpunkter där många ungdomar medverkade. Vänföreningens stöd bidrog starkt till detta goda resultat.

"Sjöhistoriska dyker upp" – ett projekt att tillgängliggöra Seglarskolan

Sjöhistoriskas seglarskola har kunnat tillgängliggöras i socialt utsatta områden under rubriken "Sjöhistoriska dyker upp", tack vare stöd från vänföreningen.

"Sjöhistoriska dyker upp" har genomförts med stor framgång för barn i Fisksätra och för ukrainska flyktbarn utanför museet i Djurgårdsbrunnsviken. Aktiviteten med de ukrainska barnen genomfördes i samarbete med Kungliga Svenska Segel Sällskapet, KSSS.

Totalt deltog 67 ukrainska barn vid Djurgårdsbrunnsviken och 89 barn i Fisksätra. Skillnaden mot tidigare år var att skolan var på samma plats under flera dagar vilket innebar att de deltagande barnen fick möjlighet till fördjupade kunskaper jämfört mot tidigare år när det endast varit aktiviteter under en helg.

Skanning av Sjöhistoriskas film

I Sjöhistoriskas samlingar finns en unik filmskatt bestående av ca 500 äldre filmer. Dessa har inte funnits tillgängliga eller sökbara för allmänheten. Under året har det tack vare ett stöd från vänföreningen inneburit att 56 filmer eller drygt 740 minuter film har kunnat digitaliserats.

Bland innehållet märks unika filmer i färg så som från America's Cup 1937, Sandhamnsregattan 1942 samt en film där Monark Crescent visar 1968 års båtar. En hundraårig film i svartvitt som också blivit skannad är Säfte motorbåtsklubbs regatta 1923. Ytterligare intressanta filmer är flera från Svenska Ameriska Linien. Ett urval av dessa filmer kommer visas för besökarna under 2024 i det vackra Kupolrummet på museet.

Stipendium till Sjöhistoriskas personal

Tack vare att vänföreningen ställt medel till förfogande, så kunde för första gången någonsin ett årligt stipendium delas ut för förkovran, omvärldsbevakning och kompetensutveckling för Sjöhistoriskas medarbetare. Ett av museets projekt som mottog medel var studien "I kolerans fotspår".

Inom ramen för projektet har museets fotograf Anneli Karlsson och forskningssamordnare Mirja Arnshav genomfört tre resor med stipendiemedel från vänföreningen för att fördjupa kunskapen om kolerans maritima historia. Den första resan gick till Dalarö, där kolerakyrkogården invid Dalarö kanal studerades. Det gjordes även ett besök till en utpekad begravningsplats, Dödsletten, på Aspön.

En av få bevarade minnesvårdar. Foto: Anneli Karlsson/Sjöhistoriska.

Den andra resan gick till Furusund och Fejan i Roslagen, där besöktes en tidigare karantänsstation med tillhörande sjukhusbyggnader och begravningsplatser på öarna runt omkring.

Den tredje resan gick till Gotland, där ett flertal kolerakyrkogårdar besöktes.

I samtliga fall kan de bakomliggande kolerautbrotten direkt knytas till inrikes och utrikes sjöfart, som till exempel passagerarsjöfart, handelsjöfart, lotsverksamhet respektive engelska flottan. Under resorna har fotografier tagits av miljöerna och arkivmaterial har genomgått.

Slutsatserna hittills är att resorna har varit väldigt lärorika och givande och en allt större övertygelse om att kolerans historia skulle kunna vara ett intressant tema för Sjöhistoriska att arbeta vidare med framöver.

Stöd till digitalisering av utställningsdokumentation

För att uppmärksamma Sjöhistoriskas 85-års firande, beviljade vänföreningen ett stöd som möjliggjorde en särskild satsning på att digitalisera museets utställningsdokumentation.

Under hela projektet har över 1 600 fotografier skannats. Dessa har registrerats i databasen och finns nu på DigitaltMuseum. Arbetet har presenterats i både bloggar och artiklar under året.

Sammanfattningsvis så kan det konstateras att vänföreningens stöd till projektet även har bidragit till att avsevärt förbättra förutsättningarna för ett långsiktigt bevarande av fotoarkivet och att tillgängliggöra arkivet för allmänheten.

Stöd till inventering av Sjöhistoriskas örlogssamling

Flera flyttar och byten av föremålsmagasin har lett till en oordning i Sjöhistoriskas örlogssamling, som numera är placerad i ett magasin utanför Karlskrona.

Under 2022 återupptogs en inventering av samlingen i Karlskrona, en insats som vänföreningen stöttat. Tack vare ett stöd även för 2023 så har inventeringen fortsatt och den har varit både tidskrävande och utmanande samt fordrat en hel del efterforskningar. En försvårande omständighet är att en del föremål varit oregistrerade. Uppskattningsvis finns ca 12 300 föremål förvarade i detta magasin.

Under året har dock inventeringen av örlogssamlingen fortlöpt väl trots utmaningarna. Rutiner och kloka arbetssätt har resulterat i att totalt 896 föremål identifierats och fått rätt placering. Även ett drygt 100-tal omärkta föremål samt föremål som inte varit kompletta har organiserats för vidare utredning.

Fo161743DIA. SS STORSKÄR vid Norra Grinda brygga 1967. Foto: Arne Sundström/Sjöhistoriska.

FÖRENINGENS MEDLEMSTAL ÅR 2023

Föreningens medlemstal har under året ökat. Det gäller i huvudsak för de årliga och familjemedlemskapen. När det gäller ständiga så minskar dessa konstant. Särskilt familjemedlemskapen ökade, troligen på grund av att museet i januari åter införde entré till museet.

Årligen betalande medlemmar: 488

Ständiga medlemmar: 923

Familjemedlemskap: 107

Totalt: 1518

SJÖHISTORISKAS TOTALA BESÖKSTAL

Inklusive Sjöhistoriskas fartygspir och båtmagasinet på Rindö

2019: 167 378

2020: 39 725

2021: 39 715

2022: 125 421

2023: 179 192

STYRELSE

Styrelsen har under verksamhetsåret utgjorts av följande personer:

Ordförande

Jan Larsén

Vice ordförande

Claes Anchér

Kassaförvaltare

Mikael Stenbom

Ledamöter

Lars Boman

Jan Berglöw

Magdalena Bosson

Anders Hörnfeldt

Ats Joorits

Cecilia Kolga

Jan-Eric Nilsson

Erland Ringblom

Anna Risfelt Hammargren

Suppleanter

Gustaf Myrsten

Peter Henricson

Jan Tidelius

Adjungerad

Museichef Mats Djurberg

Föreningens arbetsutskott har utgjorts av följande personer:

Ordförande

Jan Larsén

Claes Anchér

Mikael Stenbom

Adjungerad*

Museichef Mats Djurberg

Revisorer

Josefin Fors

Johanna Hellström

Revisorssuppleanter

Klas Helmersson

Gabriel Altun

Medlemsregistrator/Medlemsservice

Maria Sandström

Kommunikatör

Hanna Dahlander

* Som Föreningens sekreterare i styrelse och arbetsutskott fungerar Museichef Mats Djurberg

ÅRSREDOVISNING 2023

Styrelsen för Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm, organisationsnummer 802006-4708 upprättar härmed Årsredovisning för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31

Resultat och ställning

Föreningens resultat uppgick till 3 877 791 kr (7 270 581 kr).

Föreningens förmögenhet (marknadsvärde) uppgick vid årets utgång till 168 137 452 kr.

2023-12-31	Ständiga medl.konto	Kapitalbehållning	Donationer	Summa eget kapital
Eget kapital vid räkenskapsårets början	1 044 840	14 154 308	105 663 301	120 862 449
Årets resultat		484 724	3 393 067	3 877 791
Ständiga medlemsavgifter	-12 134	-	-	-12 134
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	1 032 706	14 639 032	109 056 369	124 728 107

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

RESULTATRÄKNING

Belopp i kronor

	Not	2023-01-01	2022-01-01
	1	2023-12-31	2022-12-31
Föreningens intäkter			
Gåvor		1 110 000	1 109 200
Medlemsavgifter		198 999	172 565
Evenemangsintäkter		18 720	15 100
Summa föreningens intäkter		1 327 719	1 296 865
Verksamhetskostnader			
Direkta kostnader	2	-677 796	-1 469 252
Övriga externa kostnader	3	-154 844	-265 284
Lämnade bidrag	4	-3 261 012	-3 721 609
Personalkostnader		-129 647	-22 499
Summa verksamhetskostnader		-4 223 299	-5 478 643
Verksamhetsresultat		-2 895 580	-4 181 778
Finansiella poster			
Utdelningar		1 697 460	1 805 539
Ränteintäkter		426 616	300 998
Övriga finansiella intäkter		57 246	50 500
Realisationsresultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		5 293 972	9 985 226
Förvaltningskostnader		-701 923	-689 903
Summa finansiella poster		6 773 371	11 452 360
Resultat efter finansiella poster		3 877 791	7 270 581
Årets resultat		3 877 791	7 270 581

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor

	Not	2023-12-31	2022-12-31
	1		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	5	5 583 000	5 583 000
Summa materiella anläggningstillgångar		5 583 000	5 583 000
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	6	117 570 221	113 820 290
Summa finansiella anläggningstillgångar		117 570 221	113 820 290
Summa anläggningstillgångar		123 153 221	119 403 290
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		1 158 391	1 147 413
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		295 500	6 250
Summa kortfristiga fordringar		1 453 891	1 153 663
Kassa och bank			
Kassa och bank		608 739	708 999
Summa kassa och bank		608 739	708 999
Summa omsättningstillgångar		2 062 630	1 862 663
SUMMA TILLGÅNGAR		125 215 851	121 265 953
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Medlemsinsatser		1 032 706	1 044 840
Kapitalbehållning		14 639 032	14 154 308
Donationer		109 056 369	105 663 301
Summa eget kapital		124 728 107	120 862 449
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		104 782	22 849
Övriga skulder		25 720	25 720
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		357 242	354 935
Summa kortfristiga skulder		487 744	403 504
Summa skulder		487 744	403 504
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		125 215 851	121 265 953

NOTER

Belopp i kronor om inget annat anges

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämnden allmänna råd BFNAR 2012:1 (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Verksamhetsintäkter

Gåvor

En transaktion i vilken föreningen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att föreningen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoret inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor redovisas enligt huvudregeln som intäkt när de erhålls. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i föreningen. Medlemsavgifter intäktsredovisas över den tidsperiod som avses. Medlemsavgifter avseende ständiga medlemmar förs mot eget kapital.

Personalkostnader

Personalkostnaderna avser styrelsearvoden samt ersättning till arvodister.

Värderingsprinciper

Finansiella tillgångar

Långfristiga värdepappersinnehav är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med eventuell nedskrivning. Samtliga innehav i portföljen värderas kollektivt då syftet med placeringarna är att uppnå riskspridning.

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärv av tillgången.

Avskrivningstid

Inventarier 5 år

Konst Ingen avskrivning

NOT 2 DIREKTA KOSTNADER	2023-01-01	2022-01-01
	2023-12-31	2022-12-31
Reklam och PR	36 226	508 866
Representation	76 786	178 747
Övriga direkta kostnader	564 784	781 639
	677 796	1 469 252

NOT 3 ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER	2023-01-01	2022-01-01
	2023-12-31	2022-12-31
Revisionsarvode	92 344	74 344
Redovisningstjänster	62 500	62 500
	154 844	136 844

NOT 5 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER	2023-12-31	2022-12-31
	Akkumulerade anskaffningsvärden	
Vid årets början	6 294 438	6 294 438
Vid årets slut	6 294 438	6 294 438
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-711 438	-711 438
Vid årets slut	-711 438	-711 438
Redovisat värde vid årets slut	5 583 000	5 583 000

NOT 6 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV	2023-12-31	2022-12-31
	Akkumulerade anskaffningsvärden	
Vid årets början	113 820 290	110 163 286
Inköp	20 825 690	24 243 708
Försäljning	-17 075 759	-20 586 704
Vid årets slut	<u>117 570 221</u>	<u>113 820 290</u>
Redovisat värde vid årets slut	117 570 221	113 820 290
Marknadsvärde	160 979 566	153 151 478

UNDERSKRIFTER

Jan Larsén, <i>Ordförande</i>	Claes Anchér
Mikael Stenbom	Magdalena Bosson
Lars Boman	Jan Berglöw
Anders Hörnfeldt	Cecilia Kolga
Ats Joorits	Jan-Eric Nilsson
Erland Ringblom	Anna Risfelt Hammargren

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Josefine Fors <i>Auktoriserad revisor</i>	Elisabeth Raun <i>Auktoriserad revisor</i>
--	---

Årsredovisningen har signerats digitalt. Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm kan uppvisa ett digitalt signerat original av årsredovisningen om detta skulle efterfrågas.

VÄLKOMMEN ATT BLI VÅR VÄN!

Välkommen till Sjöhistoriskas Vänner. Sedan starten 1913 har våra medlemmar stöttat Sjöhistoriskas verksamhet och bidragit till att bevara och sprida kunskap om det svenska maritima kulturarvet.

Som medlem i Sjöhistoriskas vänner får du:

Fri entré till Sjöhistoriska museet
Inbjudningar till exklusiva vernissager och event
Erbjudanden om att följa med på medlemsresor
Sjöhistoriskas årsbok som ges ut vartannat år
20% rabatt på lokalbokningar
20% rabatt på betalprogram i museets regi
10% rabatt i museishopen
10% rabatt på Sjöhistoriska Café & Bar
10% rabatt på Seglarskolan
Fri entré till Skaparverkstan (gäller familjemedlemskap)

Årlig medlem: 300 kr
Familjemedlemskap: 500 kr
Ständig medlem: 3 000 kr

Läs mer och bli medlem på sjohistoriska.se

Kontakta Sjöhistoriskas vänner

Sjöhistoriskas vänner
Box 27 131
102 52 Stockholm

www.sjohistoriska.se/vanforeningen

Telefon: 08-519 558 85
E-post: foreningen.sjohistoriska@smtm.se

Instagram: Sjöhistoriskas Vänner
Facebook: Sjöhistoriskas Vänner

